

vedou poručenství podle §u 183 nesp. říz. jen prozatím pro dobu, až příslušný cizozemský úřad učiní jiné opatření. Avšak podle usnesení okresního soudu v Badenu (Rakousko) ze dne 17. listopadu 1923 bylo opatrovnictví nad nezl. dětmi W-ovými odevzdáno okresnímu soudu v Žacléři, tímto podle usnesení ze dne 28. listopadu 1923 převzato a také skutečně dosud dále vedeno. Byl by proto tento okresní soud až do dalšího také povolán ke všem opatřením, které řádné vedení opatrovnictví nad nezl. dětmi podle okolností vyžaduje, po případě k oněm, která jsou uvedena v §§ 177 a 178 obč. zák., zejména tedy i k tomu, jejich manželského otce zbavit otcovské moci, vše to ovšem jen s časovým obmezením na dobu, po kterou nezl. děti zůstanou se svolením svých domácích úřadů svěřeny tuzemské opatrovnické péči; a — také pro tuto dobu — s místním obmezením účinnosti oněch opatření na tuzemské území. Než z uvedeného usnesení okresního soudu v Badenu plyne, že opatrovnictví bylo odevzdáno tuzemskému soudu za předpokladu, že W-ovy děti jsou československými státními občany. Předpoklad ten byl mylným, neboť ze spisů obou okresních soudů plyne, že otec Josef W. podle zákona ze dne 9. dubna 1920, sb. z. a n. čís. 236, nabyl státního občanství v Rakousku a podle domovského listu obce Vöslau má tam domovské právo, a obě se podle právě uvedeného zákona vztahuje též na jeho děti dosud mladší 18 let. Není jisto, zda cizozemské úřady, k vykonání opatrovnictví nad dětmi povolané, o tomto stavu věci mají vědomost a zda by, znajíce pravý stav věci, neshledaly příčiny k jinakému vlastnímu opatření. V kladném případě by se věc měla obdobně tak, jako kdyby cizozemec byl v tuzemsku nezletilé dítě zanechal (§ 183 nesp. říz.) a pak by soud, opatrovnictví jen prozatím vedoucí, ovšem nebyl ani oprávněn k tak dolekosáhlému opatření, jakým je zbavení otcovské moci. Ježto v tomto směru není stav věci dosti objasněn, nutno dotazem u příslušných cizozemských úřadů zjistiti, zda trvají na opatření okresního soudu v Badenu ze dne 17. listopadu 1923 či zda učiní opatření jiné. Jen v prvním případě bude lze zabývatí se otázkou, zdali tu jsou podmínky §§ 177 a 178 obč. zák., a o věci samé rozhodnouti.

Čís. 4270.

Uloženo-li dědici, by byla ve výroční den zůstavitelova úmrtí po každé sloužena zádušní mše, nejde o příkaz, nýbrž o zřízení nadace. Platnost posledního pořízení není závisla na tom, zda odkazy jsou co do rozsahu určité, stačí, jsou-li určitelné. Jest zůstaviti slušnému uvážení církevních úřadů, by samy určily, kolik jest třeba pro sloužení žádaných mší.

(Rozh. ze dne 15. října 1924, R I 619/24.)

V závěti ustanovila zůstavitelka kromě jiných zbožných odkazů, by ve výroční den jejího úmrtí byla po každé sloužena zádušní mše svatá (bod IV. závěti). P o z ů s t a l o s t n í s o u d vyrozuměl o tom univer-

sálního dědice s tím, že před zapravením veškerých odkazů nebude vydána odevzdací listina. Rekursní soud vyhověl rekursu univerzálního dědice potud, že mu uložil zapraviti pouze ostatní zbožné odkazy. **Důvody:** Pokud se týče ustanovení bodu IV. závěti, nelze je považovati za nadaci, jelikož zůstavitelkou peníz, který má na onen účel býti věnován, vůbec nebyl určen, a také v přípisu zemské správy politické ustanovení toto za nadaci se neuznává. Nelze proto toto ustanovení vykládati jinak, než příkaz dědici, nikoliv však v ten smysl, že zůstavitelka měla v úmyslu, zříditi zvláštní právnickou osobu po způsobu nadace.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu finanční prokuratury uložil dědici, by ve smyslu IV. bodu závěti buď zaplatil potřebný peníz děkanskému úřadu v N. anebo by jej dle §u 159 nesp. řiz. zajistil.

Důvody:

Má-li ustanovení IV. bodu závěti býti vykládáno, jak toho vyžaduje povinná účta k poslední vůli, též zákonem uznávána (na př. §§ 709 a násl. a § 817 obč. zák.), nutno ji vykládati tak, že zůstavitelka uskutečnění svého přání, by slouženy byly určité mše svaté, nechtěla učiniti závislým na dědicově žití, nýbrž že je chtěla zabezpečiti pro věčné časy. Kýžného účelu nemohla proto dosíci příkazem podle §u 709 obč. zák., nýbrž jen buď zřízením nadace v užším smyslu (§ 646 obč. zák.) tím, že onomu účelu věnovala částku jako neosobní účelové jmění, jemuž právo přiznává povahu osobnosti, zejména způsobilosti býti podmínem práv a závazků, nebo zřízením tak zvané nadace nesamočinné, nadace v nevlastním smyslu, odporučujíc totiž onu částku určité osobě — tu podle povahy věci farnímu chrámu (obročí) v N. — se závazkem, aby jí k určitému účelu užívala. Ať zůstavitelka zamýšlela nadaci v té neb oné formě, vždy jde buď o nadaci neb alespoň o odkaz k zbožným účelům a v obou případech nelze podle §u 159 nesp. řiz. pozůstalost dědici odevzdati, pokud nadace nebo onen odkaz nebyly zaplacený neb alespoň zajištěny. Nijak nesejde na tom, že zůstavitelka ve své závěti neudala částky, kterou hodlá tomuto účelu věnovati. Platnost posledního pořízení není na určitosti odkázaných částek závislou, jak jasné plyne z §§ 665, 668, 669, 672 obč. zák. Stačí, je-li věnovaná částka alespoň určitelná, jak plyne z §u 673 obč. zák. Že pak v tomto případě o určitelnosti nemůže býti pochyby, nutno uznati vzhledem na dosti rozšířený zvyk zůstavitelů, ponechati slušnému uvážení církevních úřadů, by samy určily, kolik pro sloužení žádaných mší sv. je třeba, a vzhledem k tomu, že u těchto je k obdobným účelům používáno jistých sazebníků. Stejně na tom nezáleží, že v dopisu politické zemské správy ze dne 13. března 1924 ono ustanovení zůstavitelky prý za nadaci považováno není. Onen dopis se o něm vůbec nezmiňuje, patrně vzhledem k výnosu býv. rak. minist. pro osvětu a vyučování ze dne 5. prosince 1903, čís. 29155 z roku 1899, podle něhož rozhodnutí o čistě církevních nadacích přináležejí úřadům církevním.